

JAARVERSLAG 2016

NEDERLANDSE MELKVEEHoudERS VAKBOND

Putten

Juni 2017

VOORWOORD

Het jaar 2016 zal voor de melkveehouderij de geschiedenis in gaan als het jaar waarin we de onderkant van de zuivelmarkt hebben gezien, de melkprijsdaling die in 2015 inzette was extreem lang en pas aan het eind van 2016 trad enig herstel op.

Het fosfaatdossier bleek een echt hoofdpijndossier, waar vele uren werk in zijn gaan zitten en waar we uiteindelijk de leden de laatste stem heb gegeven.

Ook op bestuurlijk vlak was het een turbulent jaar, we namen afscheid van Marius Bouwmeester, hij kwam te overlijden op 20 juli nadat hij op de ALV kort daarvoor afscheid van ons had genomen als bestuurder. Net voor de audiëntie bij Paus Franciscus in Rome, waar wij als bestuur waren uitgenodigd, openbaarde zich weer de ziekte waaraan hij is gestorven.

Later in het jaar trok Klaas Wolters zich terug uit het bestuur door bedrijfsovername en een gezinsuitbreiding, waardoor hij zich genoodzaakt zag zijn bestuurszetel in de NMV op te geven. Klaas zijn portefeuille is overgenomen door Henny Verhoeven.

Ook Irene van der Sar verliet het NMV bestuur na een bestuursperiode van meer dan zeven jaar. Irene is begonnen als penningmeester en heeft de laatste jaren de rol van secretaris op zich genomen. De rol van secretaris is overgenomen door Henny Verhoeven.

Als NMV willen we graag beide bestuurders bedanken voor de bijdrage die ze voor ons hebben geleverd.

Financieel hebben we het verlies van 2015 om kunnen buigen, mede door de contributieverhoging die dit jaar is doorgevoerd, doch zal een toename van het ledental voor de vereniging noodzakelijk zijn, vooral gezien de vele terreinen waarop de NMV zich heeft gemanifesteerd in 2016.

We kunnen er als NMV-ers trots op zijn dat we bij belangrijke besluiten onze leden de keus laten bepalen door middel van een algemene ledenvergadering.

Ik wens u veel leesplezier bij dit jaarverslag en graag tot ziens op de algemene ledenvergadering.

Namens het NMV bestuur,

Harm Wiegersma
Voorzitter NMV

NMV in 2016 – het jaar in vogelvlucht

Ook in 2016 was de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) actief op diverse fronten om de belangen van melkveehouders te behartigen. Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten en behaalde successen.

Januari

- NMV-bestuur gaat samen met EMB-collega's op audiëntie bij Paus Franciscus in Rome
- Laatste ronde NMV-fotowedstrijd met als thema '*Binnen hebben wij het ook goed*'
- VoedselAnders conferentie in Wageningen met workshops voor en door NMV-boeren

Februari

- NMV-ledenbijeenkomsten: '*Duidelijkheid over fosfaat*'

Maart

- Delegatie van NMV-bestuur heeft tweede gesprek met het Nitraatcomité in Brussel
- PAS op de plaats; NMV stapt voorlopig uit het overleg met het Ministerie van Economische Zaken om een sein af te geven dat de PAS haalbaar en betaalbaar moet blijven. Inmiddels is NMV weer in overleg
- NMV op de bres om de ganzenpopulatie in toom te houden
- NMV-inbreng in Wet Natuurbescherming

April

- Ledenbijeenkomsten op zes locaties: Fosfaatrechten en melkprijscrisis

Mei

- NMV-leden demonstreren in Amsterdam voor de invoering van het Markt Verantwoordelijkheid Programma (MVP) tijdens de vergadering van Europese landbouwministers

Juni

- NMV houdt de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) in Gorssel
- Na de ALV viert NMV het 20-jarig bestaan met een barbecue en toespraken van oud-voorzitters over hun bestuursperiode

Juli

- NMV doet onderzoek naar de kwaliteit van oppervlaktewater op vooraanstaande locaties met opzienbarende resultaten als uitkomst
- Herstelkader renteswaps wordt vastgesteld

September

- *Mestvergissing*; NMV symposium in Noord Brabant over het belang van de bodem met toonaangevende sprekers
- Op het symposium wordt de NMVisie op mest naar aanleiding van Brabants mestdialoog gepresenteerd
- Regionale barbecues op diverse plaatsen in het land; NMV-bestuur gaat in gesprek met de leden

Oktober

- Namens NMV spreekt bestuurslid Henry Verhoeven bij het Rondetafelgesprek over fosfaatrechten in de Tweede Kamer
- NMV reageert in een persbericht op het Rapport van de Commissie Nijpels
- NMV en DDB springen samen in de bres voor behoud van derogatie en presenteren gezamenlijk een alternatief maatregelenpakket

November

- NMV lanceert op de beurs in Hardenberg de volledig vernieuwde NMV-website
- Ook dit jaar staat NMV weer op beurzen in Hardenberg en Gorinchem
- Het 10-jarig bestaan van de European Milk Board (EMB) wordt in Nederland gevierd met de halfjaarlijkse vergadering en een minisymposium en feestavond
- NMV bijeenkomsten met Elbert Dijkgraaf over fosfaatrechten en de toekomst van de melkveehouderij

December

- Mede dankzij de inzet van NMV is het wetsvoorstel kentekenplicht voor landbouwvoertuigen verworpen
- Met een kleine meerderheid van 63 stemmen tegen, 60 voor en 21 onthoudingen stemmen de NMV-leden tijdens een extra Algemene Ledenvergadering (ALV) op vrijdag 30 december tegen het Fosfaatreductieplan van ZuivelNL

Tevens zijn er veel provinciale activiteiten vanuit de NMV aangepakt, zoals erfafspoeling, beheerplannen en fauna in Friesland, veemarkten in Noord-Holland en het algemeen bestaan daarvan, de relatie gezondheid en veehouderijbedrijven in Noord-Brabant. Ook worden meerdere zetels in de Waterschapbesturen bezet door NMV-leden.

Mestbeleid

Fosfaatrechten, derogatie en fosfaatreductieplan

Ook in 2016 hing het fosfaatplafond als een donkere wolk boven de melkveehouderij.

Op 3 maart stuurde staatssecretaris van Dam de langverwachte brief naar de Tweede Kamer met zijn plannen voor de invoering van een fosfaatrechtenstelsel. De Staatssecretaris gebruikte veel woorden, maar gaf bar weinig duidelijkheid. NMV heeft de invoering van fosfaatrechten steeds gezien als een onnodige en onwenselijke maatregel die melkveehouders zwaar belast.

Geen garantie op derogatie

Gaandeweg het proces werd het de NMV-bestuurders duidelijk dat fosfaatrechten geen enkel probleem gaan oplossen. Op de vraag of met de invoering van fosfaatrechten de garantie kon worden gegeven dat derogatie ook in de toekomst wordt behouden, werd door het ministerie steeds ontkennend geantwoord.

Gesprek in Brussel

Daarom heeft op 8 maart een afvaardiging van NMV en DDB nogmaals een gesprek gehad in Brussel met een delegatie van DG Environment, afdeling Nitraatrichtlijn (Nitraatcomité) over de voorwaarden van de huidige en een eventuele volgende derogatieregeling. De voorstellen die de Staatssecretaris bij een volgend derogatieverzoek in wil brengen: het laten vallen van het fosfaatplafond, mest die wordt geëxporteerd buiten het plafond houden, en toestemming voor het gebruik van mineralenconcentraat, leken weinig kans van slagen te hebben.

Rondetafelgesprek

Op donderdag 6 oktober vond in de Tweede Kamer het Rondetafelgesprek plaats over het wetsvoorstel tot Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de invoering van een stelsel van fosfaatrechten. Ook de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) heeft hier een bijdrage aan geleverd. Dit was voor de NMV een goede gelegenheid duidelijk te maken waarom wij tegen de invoering van fosfaatrechten zijn.

Staatssteun

Een week na het Rondetafelgesprek in de Tweede Kamer moest staatssecretaris van Dam toegeven dat het stelsel zoals hij dat voor ogen had, niet wordt geaccepteerd door de Europese Commissie. Het wordt gezien als staatssteun en staatssteun mag niet! De staatssecretaris besloot daarop het stelsel pas in 2018 in te voeren en meteen een forse generieke korting toe te passen. Dit loste de bezwaren van de EU niet op. Bovendien verlangde de EU van Nederland dat er maatregelen werden genomen om in 2017 onder het fosfaatreductieplafond te komen. De kans dat Nederland met een inbreukprocedure zou worden geconfronteerd en de derogatie zou verliezen werd levensgroot.

Hectische periode

Een hectische periode volgde. Bijna wekelijks waren er nieuwe ontwikkelingen en veranderde de nadere uitwerking van het fosfaatreductieplan. Het verlies van derogatie als gevolg van de overschrijding van het fosfaatplafond is een probleem voor de gehele melkveehouderijsector; dit probleem kon alleen gezamenlijk worden opgelost. Als de melkveehouderij er niet in zou slagen één front te vormen zouden we speelbal van de zuivel en politiek worden.

Fosfaatreductieplan ZuivelNL en ALV

In de omstandigheden waarin we verkeerden vond NMV het fosfaatreductieplan van ZuivelNL de meest redelijke oplossing om derogatie voor 2017 te behouden en in gesprek te komen over derogatie na 2018. Toch zag het NMV-bestuur zich genoodzaakt het fosfaatreductieplan in een extra ALV eind december voor te leggen aan de leden. Met een kleine meerderheid van 63 stemmen tegen, 60 voor en 21 onthoudingen hebben de NMV-leden tegen het Fosfaatreductieplan van ZuivelNL gestemd. Veel boeren verwachten in de knel te komen door het plan. Slechts enkele uren voor deze ALV had staatssecretaris Van Dam met een brief aan de Tweede Kamer het NMV-bestuur het gras voor de voeten weggemaaid en de stemming op de ALV feitelijk overbodig gemaakt. Op basis van de Landbouwwet uit 1957 kon het Fosfaatreductieplan van ZuivelNL worden geborgd middels een ministeriele regeling en in een algemeen verplichtend voorschrift worden vervat.

Met de tegenstem van de leden en de juridische uitweg van staatssecretaris van Dam houdt het voor de NMV niet op. De leden gaven het NMV-bestuur de boodschap mee om op zoek te gaan naar mogelijkheden om de pijn van Fosfaatreductieplan ZuivelNL te verzachten en om daarbij ook buiten de melkveehouderijsector te kijken. Het fosfaatplafond is immers ingesteld voor de gehele veehouderijsector; NMV heeft het sectorale fosfaatplafond voor de melkveehouderij nooit erkend.

PAS

In januari zijn de vertegenwoordigers van de boerenorganisaties, waaronder NMV, uit het overleg met het ministerie van Economische Zaken (EZ) over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) gestapt. De boerenorganisaties accepteren het niet dat zij niet zijn gekend in de ontwikkeling van een extra reservepakket aan Generieke Maatregelen. In de loop van 2016 is het overleg hervat.

Mestvergissing; iedere oplossing genereert zijn eigen probleem

Met belangstelling maar ook met zorgen heeft NMV de mestdialoog binnen de provincie Noord-Brabant gevolgd. In juni kwam het bericht naar buiten dat het toekomstig mestbeleid zich zou moeten richten op: *'het uiteindelijk niet meer opslaan en aanwenden van onbewerkte drijfmest, waardoor mest optimaal benut kan worden in een landbouw die kringlopen sluit'*. Dit was aanleiding voor de NMV om op 21 september in Vught een symposium rond dit thema te houden.

NATUUR en WATER

Onderzoek naar kwaliteit oppervlaktewater

NMV heeft in juni onderzoek laten verrichten naar de kwaliteit van het oppervlaktewater op tien vooraanstaande locaties in Nederland. Deze locaties waren niet landbouw gerelateerd, maar leverden wel een belangrijke bijdrage aan de discussie over waterkwaliteit in Nederland. Het vuilste water werd aangetroffen bij het Planbureau voor de Leefomgeving. Op vijf van de bemeten locaties werd de norm voor fosfaat (PO₄) in het oppervlaktewater ver tot zeer ver overschreden. Bij de publicatie van de onderzoeksresultaten erkende NMV dat ook de landbouw een bijdrage levert aan de nutriëntenbelasting van het water. Maar landbouw is niet de enige oorzaak. De landbouw alleen zal de problemen met het Nederlandse oppervlaktewater dan ook niet kunnen oplossen; ook andere maatregelen zijn nodig.

Omgevingswet

Begin 2016 is de Omgevingswet goedgekeurd in de Eerste Kamer. Na een jarenlang traject is men er in geslaagd om 26 wetten onder te brengen in één wet. Het doel van de wet is vooral: vereenvoudiging, kortere procedures en meer samenhang in de regelgeving. NMV heeft in september een uitgebreide zienswijze op deze wetgeving ingediend met alle zorgen die er bestaan rond deze wet. NMV heeft haar leden opgeroepen ook een zienswijze in te dienen.

Diergezondheid en dierenwelzijn

Kalf bij koe: boerinnen in actie

In februari heeft de Partij voor de Dieren een motie ingediend om melkveehouders te verplichten kalveren voor onbepaalde tijd bij de koe te houden. Deze motie raakte veel boerinnen in het hart. Daarom hebben de leden van de Facebookgroep Koeienboerinnen een brief geschreven aan de landbouwwoordvoerders van de politieke partijen in de Tweede Kamer. Deze brief werd door ruim 225 boerinnen ondertekend, waaronder veel NMV-boerinnen. Op 15 maart hebben de boerinnen deze brief persoonlijk overhandigd aan de leden van de Tweede Kamer. Ook NMV heeft een brief gestuurd om bezwaar te maken tegen deze motie.

Public Health Regulation

Vanuit het Ministerie voor Economische Zaken is een project gestart om deze Europese wet- en regelgeving in Nederland in te voeren. NMV is hierbij betrokken en neemt deel aan diverse werkgroepen. Dit traject zal enkele jaren gaan lopen.

Diergezondheidsfonds

Naar aanleiding van de internetconsultatie Herziening heffingenstelsel Diergezondheidsfonds in februari heeft NMV een reactie gegeven. Door de aanpassingen is de heffingensystematiek te ingewikkeld geworden. Ook vond NMV dat het financiële risico van een uitbraak van dierziekten ziet zomaar bij melkveehouders kan worden neergelegd. De uitbraak van een ziekte kan niet als een normaal bedrijfsrisico worden beschouwd.

Koudmerken

Koudmerken ligt al enkele jaren onder vuur. Sinds 2011 is koudmerken verboden, maar door ontheffingen is het steeds mogelijk gebleven deze ingreep toe te passen.

In 2016 heeft de Staatssecretaris het ontwerpbesluit Wijziging besluit houders van dieren naar de Kamer gestuurd. Dit besluit kan pas in werking treden nadat het door zowel de Tweede als de Eerste Kamer is goedgekeurd. Tot op heden hebben de Kamerleden alleen maar vragen gesteld over het besluit en nog geen goedkeuring gegeven. Hierdoor is koudmerken nog steeds mogelijk.

ZUIVEL

Demonstratie in Amsterdam voor invoering MVP

Bijna tweehonderd melkveehouders demonstreerden dinsdag 31 mei tijdens de vergadering van de Europese Ministers van Landbouw in Amsterdam voor de invoering van het Markt Verantwoordelijkheid Programma (MVP) als crisisinstrument. Ook uit België, Duitsland en Denemarken waren er boeren aanwezig.

Europese boeren weggeconcentreerd door TTIP!

Veel boerenorganisaties waaronder NMV maken zich grote zorgen over de gevolgen van de invoering van TTIP, het vrijhandelsverdrag met de VS. Als TTIP erdoor komt worden de Europese boeren weggeconcentreerd. Daarom hebben de boerenorganisaties in een gezamenlijke brief aan de leden van de Tweede Kamer opgeroepen om nee te zeggen tegen TTIP. Mocht het verdrag er toch komen dan willen de boerenorganisaties dat de handel in landbouwproducten buiten het verdrag wordt gehouden. Voorafgaand aan het Algemeen Overleg Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op 26 april hebben de boerenorganisaties een manifest aangeboden aan de leden van de Tweede Kamer in Den Haag. In oktober is er een landelijke manifestatie geweest.

Zuivelindustrie voert Kringloopwijzer in

Met ingang van 1 januari 2016 heeft de zuivelindustrie deelname aan de Centrale Database KringloopWijzer ingevoerd voor alle melkveehouders. Voorheen was dit alleen verplicht voor melkveehouders met een fosfaatoverschot.

Gesprekken met zuivelfabrieken

In de loop van 2016 hebben bestuurders van NMV gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van alle zuivelfabrieken. Tijdens deze gesprekken zijn standpunten uitgewisseld en is gesproken over de problemen waar de melkveehouderij mee te maken heeft.

Nieuw EU-steunpakket is druppel op gloeiende plaat

In juli kondigde de Europese Commissie een nieuw steunpakket aan van €500 miljoen voor de zuivel en andere veehouderijsectoren. Nederland zou hiervan bijna €23 miljoen krijgen. In een persbericht heeft NMV, samen met DDB, sceptisch gereageerd over de verdere uitwerking van dit steunpakket. De voorgestelde maatregelen zijn onvoldoende, niet goed doordacht en zullen niet het beoogde resultaat hebben. NMV en DDB pleitten daarom nogmaals voor de invoering van het Markt Verantwoordelijkheid Programma, het crisisinstrument van de European Milk Board (EMB) dat een werkelijke oplossing voor de crisis biedt.

NMV in Brussel

Vertegenwoordiging op Europees niveau

De NMV vindt het erg belangrijk ook op Europees niveau vertegenwoordigd te zijn door de European Milk Board (EMB). In 2016 heeft de EMB twee ledenvergaderingen georganiseerd. De vergadering in november 2016 vond plaats in Nederland. NMV heeft deze vergadering in samenwerking met DDB georganiseerd. Tevens werd het 10-jarig bestaan van EMB gevierd met een mini-symposium en een feestavond.

Op audiëntie bij Paus Franciscus

Samen met EMB-collega's zijn de NMV-bestuurders in januari op audiëntie geweest bij Paus Franciscus. Zij hebben dit bezoek als zeer inspirerend en steunvend ervaren.

Overig

ALV en 20-jarig bestaan

Op dinsdag 7 juni vond de Algemene Ledenvergadering plaats in Gorssel. NMV was te gast op de Bloedkamp, het bedrijf van NMV-lid Gerda Peters. Tevens vierde NMV die dag op bescheiden wijze het 20-jarig bestaan met een barbecue voor leden en genodigden. Oud-voorzitters keken terug op hun bestuursperiode en gaven zo een historisch inzicht in 20 jaar NMV.

Vernieuwde website

De website van NMV is in 2016 geheel vernieuwd. Tijdens de Rundvee & Mechanisatie Vakdagen in Hardenberg is de nieuwe website gelanceerd. Ook de Koebont en de uitnodigingen voor NMV-bijeenkomsten zijn in een nieuw jasje gestoken.

NMV op beurzen

Ieder jaar is de NMV aanwezig op diverse landbouwbeurzen. Dit is steeds weer een goede gelegenheid voor het NMV-bestuur om leden te ontmoeten en met hen over allerlei zaken rondom de melkveehouderij te praten. In 2016 was de NMV in november aanwezig op de Rundvee & Mechanisatie Vakdagen in Hardenberg en in Gorinchem.

Fotowedstrijd

In het voorjaar van 2016 vond de laatste ronde van de fotowedstrijd plaats waarmee NMV in 2015 is begonnen. Het thema was 'Binnen hebben wij het ook goed'. Met deze fotowedstrijd onder leden en niet-leden wilde NMV de positieve kanten van de melkveehouderij laten zien.

Tot slot

Naast de hierboven beschreven hoofdpunten was de NMV in 2015 actief op uiteenlopende gebieden en was zij betrokken bij allerlei provinciale- en nationale overleggen. De NMV organiseerde tal van ledenbijeenkomsten om het contact met de leden te onderhouden. De NMV is bovendien betrokken bij allerlei zaken die spelen voor haar leden, op de voorgrond en op de achtergrond. De NMV heeft haar leden hierover via de website en het ledenblad Koebont geïnformeerd.

Het ledenblad Koebont is 10 keer verschenen.

Samenstelling bestuur in 2016

Harm Wiegersma	Voorzitter
Klaas Wolters	Vicevoorzitter
Irene van der Sar – Bouwmeester	Secretaris
Niels Leerink	Penningmeester
Bertus Doppenberg	Algemeen bestuurslid
Marius Bouwmeester	Algemeen bestuurslid (tot 7 juni 2016)
Henny Verhoeven	Algemeen bestuurslid (vanaf 7 juni 2016)